

Musikaliskt festlig jakt på medeltidens förlorade kyrkomåleri

Anneli Kantos två år gamla succéroman Rottien pyhimys har blivit musikal i regi av Reetta Ristimäki.

MUSIKAL

Rottien pyhimys

Libretto: Anneli Kanto. Musik: Jukka Nykänen. Regi och idé: Reetta Ristimäki. Scenografi: Elle Mikkola. Dräkter: Marja Uusitalo. Bildprojektioner: Calvin Guillot & Malgorzata Nowicka. Ljus: Mirikka Saari. Ljud: Max Marshall. Musiker: Janek Öller, blockflöjt, säckpipa, Ilkka Heinonen, stråkharpa, gamba, Miika Vintturi, klaviaturer. I rollerna: Aurora Manninen, Jasper Leppänen, Petri Bäckström, Kai Bäckström, Eeva Semerdjiev. Urpremiär på Kapsäkki 13.4.

Tänk vilken slösande färgprakt och fantasifullhet de gamla mästarna prydde det medeltida katolska Finlands kyrkoväggar med. Ett fyrverkeri av färger och former vi i dag, med ledning av vissa framtagna bleka brottstycken här och där, sorgligt nog blott kan ana oss till.

Heliga korsets kyrka i Hattula är härvidlag ett undantag såtillvida att fler målningar än normalt har bevarats i någorlunda skick, även om tidens tand och mänskligt oförstånd har satt sina outplånliga spår även här.

Vi förflyttar oss drygt 500 år tillbaka i tiden och det är dags att smycka ut Hattulas kyrkoväggar. Från Sverige anländer den store Andreas Pictor och hans högra

hand mästare Martinus, vilka dock tvingas anlita en lokal flicka, Pelliina, som inte desto mindre visar sig vara en naturbegåvning på området.

Ljuv musik uppstår mellan de sistnämnda, men på romansen följer tjuvnad och ond bråd död innan den slutliga försoningen mellan det världsliga och det sakrala uppnås.

Allt, förutom de existerande målningarna, är i musikteatern Kapsäkkis tappning fiktion, hämtat från Anneli Kantos två år gamla succéroman Rottien pyhimys.

Ett ypperligt operaämne kunde man tycka, men på något sätt känns det ännu mer innovativt att det tack vare oförtröttliga idésprutan Reetta Ristimäki, som även signerat den funktionella regin, blev en musikal av det hela.

Synkretistiskt partitur

Ristimäki har tidigare samarbetat med multistilisten Jukka Nykänen i musikalerna Houdini samt veritabla lyckträffen Iloisten sielujen hotelli men detta liknar inget tidigare hört, vilket förstås har med ämnet liksom instrumentariet – blockflöjt, säckpipa, stråkharpa, gamba och alla tänkbara klaviaturljud – att skaffa.

Nykänen har tagit ut de historiskt-estetiska svängarna med besked och skapat ett i all sin enkel-

■ Jasper Leppänen och Aurora Manninen har två av huvudrollerna i Rottien pyhimys. FOTO: SAKARI RÖYSKÖ

het effektivt synkretistiskt partitur, där medeltida tongångar typ *Ramus virens oliviarum* passerar revy och folkliga färgningar från bägge sidorna av Bottenhavet sömlöst övergår i ett så typiskt musikalstuk à la Lloyd Webber att det bara måste handla om en medveten, lika festlig som emotionellt fungerande pastisch.

Sånginsatserna sträckte sig från Petri Bäckströms nitiska kyrkoherde Petrus Herckepaeus smått hysteriska operatenor till mer musikal-

typiska stämmor som Aurora Manninens trovärdigt gestaltade naturbarn Pelliina och Jasper Leppänens sympatiske bad guy Martinus. Kai Bäckströms i grund och botten humanistiske Andreas Pictor framstod som känslomässigt snäppet färglös, medan Eeva Semerdjiev yviga mecenat Märta Bengstdotter Ulv effektivt balanserade upp det komiska elementet gentemot Bäckströms dräpliga herde.

En avgörande roll spelade här förstås det visuella elementet, mål-

ningarna, som liksom genom ett av högre makter möjliggjort under växte fram ur intet medelst Calvin Guillots och Malgorzata Nowickas digitala trolleri. Ungefär så här kan det de facto på riktigt ha sett ut när det begav sig och så här kan även Lojo kyrka ha sett ut.

Det är nämligen fullt möjligt att den helgedomen blev verklighetens anonyma mästares nästa opus.

Mats Liljeroos

Rosi Djupsund leder Finlands svenska sång- och musikförbund

Rosi Djupsund tar över som ny ordförande för Finlands svenska sång- och musikförbund. Hon vill att så många som möjligt ska våga prova på att sjunga.

Vi är många som någon gång fått höra en plump kommentar om att vår sångröst inte är bra nog. Sådana attityder vill Rosi Djupsund, ny ordförande för Finlands svenska sång- och musikförbund, råda bot på.

– Jag hoppas att vi ska få till fler tillfällen att sjunga eller spela tillsammans. Min vision är att få så många människor som möjligt att sjunga eller musicera. Att det ska kännas kravlöst.

Varför är det viktigt?

– För att jag har sett hur otroligt viktigt det är för folk att få uttrycka sig via sång. Och den bestörtning som jag upplevt när folk berättar om sina erfarenheter och känslor

FAKTA

Finlands svenska sång- och musikförbund

● FSSMF är en samlande organisation för musikintresserade finlandssvenskar aktiva i körer, orkestrar och andra grupper. Antalet körsångare och instrumentaler är ungefär 3700.

● Till medlemmarna hör lokala sång- och musikförbund och

specialförbund för damkör, manskör och blandade körer samt de ungas musikförbund DUNK.

● Förbundet grundades 1929 av de lokala sång- och musikförbunden i Svenskfinland.

Källa: FSSMF

när man har fått höra att man inte kan sjunga. Det är som att säga att någon inte duger.

Djupsund är filosofie doktor inom musikvetenskap. Hennes doktorsavhandling *Hur härligt sången klingar* handlar om identitet, gemenskap och utanförskap i finlandssvensk sång.

– Vi pratar ofta om hur körsång förenar och skapar gemenskap men här skulle jag vilja betona att det kan skapa gemenskap och vi måste också analysera vem det är vi lämnar utanför för att inkludera så många som möjligt.

Djupsund har tidigare varit verk-

samhetsledare för Musikfestspelen i Korsholm, intendent för flera proffsorkestrar och producent för Kulturföreningen Katrina på Åland.

I skrivande stund leder hon Åbolands sång- och musikförbund, Katrina kammarmusikfestival på Åland och kör-för-alla-kören Cantrilla vid Åbo arbetarinstitut.

Hon tar över efter Patrik Karlsson, som satt som förbundsordförande i 12 år och 18 år i styrelsen.

Hur står det till med det finlands-svenska musiklivet?

– Jag tycker att det ser bra ut. Det jobbas hårt på många nivåer i samhället och i alla åldrar. Förbundet samarbetar till exempel mycket med de ungas musikförbund, Dunk.

Inom Åbolands sång- och musikförbund ordnar man till exempel barnmusiklägret Show camp för 21:a året i rad, där barn i åldern 10–14 år får prova på att sjunga,

■ Rosi Djupsund är ny ordförande för Finlands svenska sång- och musikförbund. FOTO: HELENE WALLIN

dansa och spela musik.

Om Djupsund får skicka en hälsning till alla som lyssnar på sjungande personer i olika sammanhang så är det att tänka efter innan man kommenterar någons sångröst.

– Vi vet att det fortfarande finns människor som har traumatiska erfarenheter av att bli tillsagda att de inte kan sjunga. Det är den här inställningen som jag väldigt gärna vill komma åt.

Sandra Broborn
sandra.broborn@hbl.fi